

Groene Hart Rekenkamer
T.a.v. drs. B. Steur
info@groenehartrekenkamer.nl

verzendsdatum

01 OKT 2023

onderwerp

Bestuurlijke reactie onderzoek
Toegankelijkheid in de gemeente
Zuidplas

ons kenmerk

U23.002438

uw kenmerk

bijlage

cluster

Beleid Samenleving en Bestuursadvies

behandeld door

M. van Wanrooij

telefoon

0180-330300

Geachte heer Steur,

Hierbij onze bestuurlijke reactie op het onderzoek toegankelijkheid bij de gemeente Zuidplas. Wij herkennen ons in het onderzoek, waarvoor dank. Zoals we ook al constateerden bij de vaststelling van de Lokale Inclusie Agenda in december 2022, is inclusie en toegankelijkheid een doorgaand proces. Inmiddels hebben we conform planning, de raad geïnformeerd over het vervolg. We nemen uw conclusies en aanbevelingen ter harte. We gaan bezien hoe we hiermee de toegankelijkheid binnen onze gemeente kunnen verbeteren.

In deze brief gaan we per punt in op uw conclusies en aanbevelingen.

A. Conclusies

1. **De gemeente heeft een integrale Lokale Inclusie-Agenda (verder: LIA), alleen meetbare doelen ontbreken**

De gemeente Zuidplas heeft eind 2022 een Lokale Inclusie-Agenda opgesteld waarin de inzet op inclusie is samengevat. De LIA sluit aan op het Collegeprogramma en de begroting. Daarvoor was inclusie en toegankelijkheid onderdeel van een aantal beleidsdocumenten, maar met de LIA is er een integraal plan opgesteld over alle levensdomeinen, waarin ook aandacht is voor bewustwording. Daarmee is er zowel specifiek als algemeen beleid voor inclusie en toegankelijkheid.

In de LIA zijn echter weinig meetbare doelen opgenomen. Het Collegeprogramma bevat smart doelstellingen op de sporen, maar die zijn niet specifiek of uitsluitend gericht op inclusie en toegankelijkheid. Er zijn geen specifieke of meetbare doelen gekozen. Omdat de LIA recent is vastgesteld, is er nog geen gelegenheid geweest om over de voortgang te rapporteren. Het voornemen is om dat jaarlijks te doen aan de hand van een uitvoeringsplan. Tot nu toe krijgt de raad informatie middels informatienota's. De Raad heeft zelf een kader gesteld voor de manier waarop de raad informatie wil ontvangen: jaarlijks en met informatie over de doelbereiking.

conclusie trekken, omdat we maar een aantal cases hebben getoetst. Uit deze cases blijkt dat zowel de informatie als de gebouwen nog niet goed zijn afgestemd op inwoners met een beperking, maar de website is al wel grotendeels op orde.

a. Wettelijke eisen

De gemeente Zuidplas stelt technische eisen aan de inrichting van de openbare ruimte. Daarvoor gebruikt de gemeente de DLOR 'Duurzame Leidraad Openbare Ruimte' en er is een handboek toegankelijkheid opgesteld.

b. Gebouwen

Er zijn drie gebouwen getoetst (door Ongehindert) op basis van de criteria die gelden voor het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid. Daarbij zijn veel verbeterpunten geconstateerd. Ook de door de doelgroep geschouwde gebouwen zijn niet ingericht op mensen met een beperking. Het gemeentehuis is nog het meest op orde, de andere gebouwen zijn niet geschikt voor inwoners met een beperking.

c. Websites en brieven

De gemeentelijke website heeft een actuele verklaring en is getest. De status van de toegankelijkheid is volgens de wettelijke verklaring 'B: voldoet gedeeltelijk'. De website voldoet en drie willekeurig gekozen stukken tekst op de website hebben leesniveau B1/B2. De geselecteerde brieven scoren gemiddeld een onvoldoende en ook de digitale check op het leesniveau laat zien dat de gemiddelde brief niet toegankelijk is voor de doelgroep.

Deze conclusie wordt herkend. Het bevorderen van de toegankelijkheid van gebouwen en informatie is een doorgaand proces. Het is prettig te constateren dat we op de goede weg zijn, al zijn er zeker verbeterpunten. Het college zorgt ervoor dat de aanbevelingen meegenomen worden in de uitvoering van de Lokale Inclusie-Agenda.

B. Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen en conclusies doet de Groene Hart Rekenkamer drie aanbevelingen. Deze aanbevelingen richten zich met name op het college.

1. Maak als gemeenteraad SMART-afspraken met het College over de uitvoering van de Lokale Inclusie-Agenda en de wijze waarop de raad wordt geïnformeerd

Toelichting: uw raad heeft al om een informatienotitie over de LIA gevraagd in het najaar 2023.

Aanvullend zou de raad zich kunnen laten informeren over de wijze waarop de uitvoeringsorganisatie wordt ingericht en welke capaciteit hierop ingezet wordt. De LIA valt of staat bij het vermogen om van beleid naar uitvoering te komen. Er is nu een momentum om de stap van beleid maken, naar inrichten en verrichten te maken. De sturing op de agenda en de uitvoering ervan is nog in voorbereiding. Binnen bestaand beleid en de bestaande begroting kunnen de nodige activiteiten worden opgepakt. Er zullen echter ook nog keuzes gemaakt moeten worden als het gaat om uitvoering van de LIA. De vraag is of de middelen en aanwezige capaciteit voldoende is voor de nu geformuleerde ambities. Het is nu zaak om weloverwogen keuzes te maken, passend bij menskracht en middelen, en daarover transparant te communiceren met de doelgroep. Het maakt uiteraard een verschil of de raad aandacht heeft voor toegankelijkheid en inclusie. Als de raad betrokken is, wordt er ambtelijk ook harder aan gewerkt. Het heeft dus echt zin om hier actief mee bezig te gaan of een ambassadeursrol te vervullen.

Deze conclusie nemen we over en is inmiddels uitgevoerd. Het college heeft de raad onlangs geïnformeerd over de voortgang, zoals ook toegezegd bij de vaststelling van de Lokale Inclusie-Agenda (Z23.001639). De acties die genoemd staan in de LIA worden in samenwerking met een externe klankbordgroep verwerkt tot een jaarlijks actieplan. Aan ieder actiepunt worden in het actieplan concrete, meetbare resultaten gekoppeld. De LIA wordt in de gemeentelijke organisatie verankerd door te werken met ambassadeurs.

2. Er is sprake van politieke prioriteit en de gemeente betreft de doelgroep

In Zuidplas is toegankelijkheid en inclusie een politieke prioriteit. Het collegeprogramma 2022 -2026 'Ruimte voor iedereen' werkt 5 sporen uit waarvan er 4 raakvlakken hebben met inclusie. Diverse beleidsdocumenten gaven (al voor het bestaan van de LIA) op hoofdlijnen al richting aan inclusie en toegankelijkheid, zoals het beleidskader Sociaal Domein 2020-2024, de Woonvisie 2025, het Lokaal Sportakkoord 2022-2022, de Lokale Gezondheidsagenda en de visie Dorps wonen in Zuidplas. Bij het tot stand komen van de LIA zijn inwoners en organisaties betrokken. Daarbij ging het niet alleen om vertegenwoordigers van de doelgroep. Vertegenwoordigers van andere doelgroepen zijn ook betrokken geweest, bijvoorbeeld het Platform Gehandicapten en Chronisch Zieken (PGCZ) en het Gehandicapten Informatie Project Scholen (GIPS – een initiatief van PGCZ) en de Stichting voor Inclusie en Discriminatiebestrijding (Stichting iDb). De doelen zijn met de doelgroep opgesteld. Het Platform Gehandicapten en Chronisch Zieken Zuidplas is recent opgeheven. In plaats daarvan werkt de gemeente nu met de adviesraad samen, die niet specifiek uit de doelgroep van het VN-verdrag bestaat. Deze adviesraad constateert dat gemeente hen goed wil betrekken, al is er altijd ruimte voor verbetering in de samenwerking.

Deze conclusie nemen we over en is inmiddels uitgevoerd. De politieke prioriteit is vastgelegd in de Lokale Inclusie-Agenda. Deze kan niet naar behoren uitgevoerd worden zonder betrokkenheid met de doelgroep.

De bestuursleden van het opgeheven PGCZ hebben begin september 2023 aangekondigd om - op een iets andere wijze - toch weer de belangen van de doelgroep te gaan behartigen en hebben een subsidieaanvraag bij de gemeente ingediend voor een (nog op te richten) Stichting Onbeperkt Zuidplas (OZ). Vanzelfsprekend zal de gemeente deze Stichting OZ betrekken bij de uitvoering van de LIA.

3. De uitvoering van de LIA moet nog worden opgestart

Er is net een start gemaakt met de uitvoering van de LIA: een echte uitvoeringsorganisatie is nog niet ingericht. Het is nog niet duidelijk hoeveel tijd, middelen en capaciteit dit vraagt van de organisatie. Uitgangspunt is dat het wel realistisch en uitvoerbaar moet blijven. De gemeente zal de adviesraad hierbij betrekken.

Deze conclusie nemen we over en is inmiddels uitgevoerd. Het college heeft onlangs de raad geïnformeerd hoe de uitvoeringsorganisatie eruitziet. Op dit moment wordt de interne en externe uitvoering ingericht. We hebben ervoor gekozen om inclusie te verankeren in alle beleidsterreinen. Trekker hiervan is cluster Beleid Samenleving. Intern worden er per cluster aandachtsfunctionarissen benoemd die als inclusieambassadeurs in hun eigen cluster optreden. Extern wordt op dit moment een klankbordgroep ingericht, vanuit de organisaties die hebben meegedacht bij het opstellen van de LIA. De adviesraad wordt hier ook bij betrokken.

4. Toegankelijkheid van gebouwen en informatie vraagt om verbetering

In het onderzoek zijn openbaar vastgoed, brieven en de website getoetst. Wij kunnen geen algehele

onderwerp

Bestuurlijke reactie onderzoek Toegankelijkheid in de gemeente Zuidplas

ons kenmerk

U23.002438

ons dat dit om middelen vraagt die niet altijd beschikbaar zijn, zeker niet op korte termijn. Maar zorg dat je als gemeente nadenkt hoe je op termijn openbare gebouwen voor iedereen toegankelijk wilt maken.

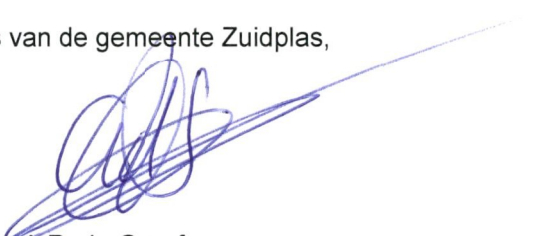
De toegankelijkheid van alle gemeentelijke gebouwen is belangrijk en vanzelfsprekend. Het college zal onderzoeken of dit keurmerk meegenomen kan worden in de uitvoering van de Lokale Inclusie-Agenda, bij de uitwerking van actiepunten 2.6: Verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas,

J.F. Weber
Burgemeester

A.R. de Graaf
Gemeentesecretaris

Deze aanbeveling is al uitgevoerd. Het college heeft de raad tijdig geïnformeerd over de uitvoering van de Lokale Inclusie-Agenda. Inclusie wordt verankerd in alle beleidsterreinen. Trekker hiervan is cluster Beleid Samenleving. Intern worden er per cluster aandachtsfunctionarissen benoemd die als inclusieambassadeurs in hun eigen cluster optreden. In de informatienota is het vermogen om van beleid naar uitvoering te komen uitgewerkt. Om te komen tot een prioritering in het jaarlijkse actieplan worden de door het college vastgestelde criteria gehanteerd:

- De uitgangspunten van het collegeprogramma;
- Het door het DT in december 2022 vastgestelde afwegingskader voor de werkvoorraad in de ambtelijke organisatie in relatie tot de beschikbare middelen;
- Het draagvlak voor bepaalde prioriteiten in de externe klankbordgroep, die in 2023 wordt opgericht. De klankbordgroep krijgt een adviserende functie.
- In verband met het Herstelplan en de daarmee samenhangende bezuinigingsopgave worden in 2023 en 2024 alleen actiepunten opgepakt die geen financiële consequenties hebben.

2. Verzoek het college om zich in te spannen de schriftelijke communicatie beter te doen aansluiten bij mensen met een handicap en maak dit onderdeel van de Lokale Inclusie-Agenda.

Toelichting: we constateerden hierboven al dat de schriftelijke communicatie achter blijft. Dus zorg dat dit onderdeel wordt van de LIA. Zorg dat dit ook vooral in processen ingericht wordt. De getoetste brieven blijven een momentopname en zijn door ambtenaren geschreven. Deze zullen, vroeger of later, niet meer werkzaam zijn voor de gemeente. Daarom is het belangrijk dat afspraken over het schrijfniveau (en de trainingen daartoe) in processen vastgelegd worden om structurele veranderingen te bewerkstelligen.

Deze aanbeveling wordt overgenomen. Er is zeker aandacht voor de schriftelijke communicatie. Het is balanceren tussen eenvoud en inhoud. In de LIA staan meerdere actiepunten die betrekking hebben op heldere en eenvoudige communicatie naar onze inwoners:

- De (digitale) communicatie van de gemeente Zuidplas is toegankelijk: De gemeente communiceert zoveel mogelijk op B1 niveau. Als onderdeel daarvan probeert de gemeente complexe zaken zoveel mogelijk te verduidelijken, bijvoorbeeld juridische besluiten. In de digitale communicatie is aandacht voor functionaliteiten zoals de mogelijkheid om afbeeldingen te vergroten, een voorleessoftware en een contrastknop.
- Communicatieplan Inclusie:
De gemeente is bezig met de opzet van een intern communicatieplan inclusie. Hierin komen afspraken over bijv. communicatie op themadagen. En het gebruiken van een diversiteit aan personen op (campagne)beelden. Maar ook afspraken over communiceren op B1 niveau en niet alleen maar digitaal communiceren. Ook wordt gewerkt aan een inspiratiegids inclusie.
- De gemeente communiceert zoveel mogelijk op B1-niveau. Het blijft echter een uitdaging om complexe informatie op B1 niveau te schrijven. De gemeente wil medewerkers ondersteunen in het schrijven op B1 niveau. Ook wil de gemeente meer meertalig gaan communiceren of het makkelijk maken communicatie te vertalen, zoals afgesproken in het Collegeprogramma.

3. Verzoek het college om met een plan te komen hoe alle gemeentelijke gebouwen op termijn in aanmerking kunnen komen voor het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid en maak dit onderdeel van de Lokale Inclusie-Agenda

Toelichting: hierbij geldt wat we in bovenstaande toelichtingen hebben opgenomen. We beseffen